

Զ Օ Ն Ե Զ Ե Գ

ՓԱՐՈՋ ՍՈՒՐԲ ԽԱՉԻՆ Ե. ԱՒՈՒՐՆ

Սուրբ Խաչ գաւրութիւն անպարտելի, փառակից Հաւր և Հոգոյ Որդւոյն միածնի, կենաց պատճառ մարդկան փրկութեան, ի Լիբանանէ ձաղկ մի քառակերպիցար ի հաստաց կոփողաց ի բարուրքս մահու անմահին, եղեր փրկագործողին վերընդունակ, հաստողին ըզքեզ յանէից եղեալ կախեցելոյն ըզքէն բարեխալւսեալ վասըն մեր խաչեցելոյդ Աստուծայ, ազաչեմք ։

Տեսիլ անճառեիլ ուղէչ մի ի տընդոց երկնայնոց և ըսգայնոց սըխրալի, անպատոււ բարին ի քարոյն նախիկ գոյացեալ, ի համասփիւ լուսոյն արփիզ արփիւացեալ, անդ խորհուրդ խորհողին աստանաւր յայտնիեալ, բանին բարձաւդ հոգեր ի քառութիւն պատարագի, գենարան գառինն Աստուծոյ անմահի և մահացելոյն իւրով կամու և հանութեամբ Հաւր և Հոգոյն. բարեխաւսեա . . . ։

Երջանկի մարգարէին Մովսէսի գուշակեալ ըզքեզ ի վաղուեան ազգին ջհանտու, առաջնորդ լուսափայլ ահարկու, լոյս բնութեան անմիջելի, որպէս քարակարկատ վիմատաշ լեռանանըման ձուկեցեր, պարխազ շըրջանապըտոյտ հուր անկիղիլի միշտ էին էացելոյ, առաջապահեսա զաշտայտակ ծաղկացըն սաղորթիլի, գերապայծառ սիւն ամպիղէն աւաւուր անացուցացըն սրազէն կառուք ձխախրոխտ խըմբաւք ճայթմամբ լարեղացն, խորատոյզ ռահին ռահկից մերձ յանկորոպային սեռ աւազային խաւարամած անզընդային, իսկ ի քեզ ապաւինիլոցս յոյս ապաստանի, շաւիղ երկնանըման յանմահ բարին ի քաղցրահամ մանանայն. բարեխաւսեա . . . ։

Փոխանակ Յայելի ցից ընդ ծամելինն եղեր կարթ ի քիմսըն յարկնակ Բելիարա ապըստամբին ի խորանսըն Լարայելի, ախնա սարեկա ծառոյն գնեեալ գառն անզինիլ փրկագործաւդ, եղջերափակ կառուցմամբ, ի ճիւղոց կառակերտեալ վերամբարձ դիտանըն, իբր առասանակաւք ի ստեղըն սեւեռեալ մածմամբ անփախչելի անհայր և

անմայր պատարագին, խոյանըման խըմբագործաւդ ի քեզ ընձիւղեալ, ի զգալի տնաւրէնութիւն փրկչագործ գաւրութեամբ, բարեխաւսեա . . . ։

Անըսկըզքանն սկիզբն եղեալ ստաղանըջան յեթերըն խորանարդ, յարալրչագործ ստեղծմանն քոյին գոյացեալ անծայրելի ժամանակաւ, կերպիւ կերպառեալ պարունակի խորհուրդ անեղին, եւթնաւոյս հասագայթ և ոսկի աշտանակ կոչէր ըզքեզ մարգարէն, քառակերպեան սերովբէ անվայրափակ միջնաշաւիղ բարբիտն բազմաբինակ շինողին խմաստութեամբ, տունկ արնկեալ ի գագաթն Աղամայ. բարեխաւսեա . . . ։

Նոյնանասաստ ջրահեղձոյց յաշխարհամար կործանման չընչին փայտին, արհեստի ձեռամբ ճարտարեալ, նաւակառոյց ծուփն էջ ալեսաց ի փրփրագէզ կուտակմանցն յանհանպչելի վըրդովմանցն յանեզրական սահանաբաց յորձանիքն, զաստապաւինի կըպրարամածեալ հեղուսմամբ թեթեւ ամբարածթուրչս ծագէ ի ծագ յար էլ և ելք արարեալ, չորեքտասանեքումբք աւուրքք անտեսանելի սկամբ. բարեխաւսեա . . . ։

Նըջան հրաշագործ աւճախած ազգին յակորեան, գաւրութիւն անհարթիլի պըղընձի ընթացորեալ ընդդէմ մարտակցին ախոյեան զընդին անգելոյ, ի խանուժն գոռողացեալ արջամթիւր [արջնաթոյր] մեղսաթաւալ ընկճելոց, նիշընեալ կարմրերփեան արեամբ տարեւորացն, մըջակաւ և զոպայիւ ի սեամսըն նըկարագրեալ ցուցանիւր քո գաւրութիւնդ. բարեխաւսեա . . . ։

Ով պանծալի գերահրաշ գաւրութիւն միշտ բարեխաւս, ի ծագել քո յարեելից բոցաշաւիղ եռանդորտ ի թաւթափէլ տարերց անշընչից, ի գալարուճն երկնից հանգերձ սասեղաւք, ի հալել քրայից արօշիկազոյն թափանցիկ կրկման, ի կանկնի գիւսկացն յառաջինսն Աքիլի և ի վերջինսն Ենոզայ, ի թոլչս ամբարձման ուղղագնաթ

հողեղինացս ընդ առաջ քո և Տեառն, յայնժամ և դու լեր աւելնական քո երկըրպագուացս աղաչեմք:

Սոսկալի ախպ միատեսակ երկուց ներհակ բազմաշաւիղ, ես դու նըշան սեռն և անապական Աստուծոյ կապաւղին և արծա-կաւղին, և դարձեալ բարձրագոյն կապաւղին, յորժամ ծաղկեսցի նըշին և տարածեսցի կապարն ընդ գալուստ քո յերկնից, ուր փողագոջ հընչուժըն հրեշտակապետին Գարբիէլի, դու յառաջընթաց և կարապետ թագաւորին անմահի, յայնժամ յլընացես զհոգիս հանգուցելոց մերոց առաջի անաւոր քո բեմիդ, աղաչեմք:

Եւ ևս առաւել . . . :

Ձանձինըս մեր . . . :

Քէն հայցեմք ամենազար Սուրբ Հոգի, պահպանեա ըզմեզ ընդ հովանեաւ սորին խաչի ամրածածուկ թեոց, զհայրապետական իշխանութիւն իւզոյն աւժու-թեամբ յերկարածիդ ամաւք, զեպիսկոպոսունըս՝ միանեծան տէրութեամբ աններհակ դաւանութեամբ, յերիս անձնաւորութիւն Սուրբ Երրորդութեան և մի տէրութեան, զգաւըս քահանայից շնորհազարդ կարգաւք ի փայլուն եկեղեցւոյ, ուղղափառ վարդապետութեամբ որդուց նոր Սիոնի, ըզտէրութիւն իշխանաց քաջամարտիկ քրիստոսնազգեաց զաւրաց անյաղթելիք ի պոստերազմի, ըզսեփական ժողովուրդս զաշակերտեալքս սըրբոյն Գրիգորի, ամենայն ազգաւ և տոհմիւ, զանդաստանըս մեր բերիւ և պըտղալըր առատութեամբ: Եւ այժմ ողորմեաց . . . :

Հրատ. Ն. ԵՊՍ. ԾՈՒԱԿԱՆ

Ձեռ. Թ. 231

ԿՐՕՆԱ-ԲԱՐՈՅԱԿԱՆ

ԱՍՏՈՒԱԾ

ԵՒ ... ԱՐԴԻ ՄԱՐԴԸ

Քարդուևաբար մեր շնորհընդունումն կը ներկայացնենք հետաքրքրական յորում մը որ ոչ միայն մեր օրերուն, այլ յորտ ժամանակներուն, թորտ մտածող մարդոց միջևը յուզած է: Տարակարծութեանց եւ կրիստիանոսական փոփոխութեան յարց յարց կը ստեղծուի յայտարարել քի, յորումսին շուրջ հոնքագրութիւնս ունի որոշ վերապահումներ:

ԽՄԲ.

Կարելի է ըսել թէ իմաստասիրական բողոք գրութիւնները փորձած են զԱստուած ճանչնալ, Աստուծոյ էութիւնը հասկնալ՝ մաքրով: Սկեպտիկները կը մերժեն ընդունել թէ մարդ սեւ բան որոշապէս կրնայ գիտնալ(*). հետեւաբար ոչինչ կրնան ըսել Աստուծոյ մասին: Անհատապաշտներ միւս կողմէ կը պնդեն թէ մարդուն ճանաչողութիւնը կը սահմանափակուի իր անձին ծիրին մէջ՝ միայն և հետեւաբար Աստուծոյ գոյութիւնը՝ ապացուցուի: Բայց Աստուծոյ ինչպէս նա և Անոր կողմէ ստեղծուած ներթափանցան աշխարհին մասին մեր ծանօթութիւնը ստույգ է և վաւերական, արուած ըլլալով որ Հոգիմէացուցողութեամբ թուգութիւն Ա. գլխուն 20րդ համարին մէջ կը կարդանք. — «Վասնզի գիտութիւնն Աստուծոյ յայտնի է մարդկան, քանզի Աճ իսկ յայտնեաց նոցա: Զի աներևոյթք նորա ի սկզբանէ աշխարհի արարածովքս իմացեալ

(*) Սկեպտիկականութեան ստորաբաժանումն. ներքե ն. —

ա) Գառգալականութիւն
բ) Գրականութիւն
գ) Երևանականութիւն
որ զընդունել թէ առաջադրուած կարգերը անուշակեմ են և կամ զանոսք կը լուծէ ժխտական հերքով, մերժելով սեւ գոյութիւն կամ առարկայական իրականութիւն, ընդունելով միայն երեւոյթները: